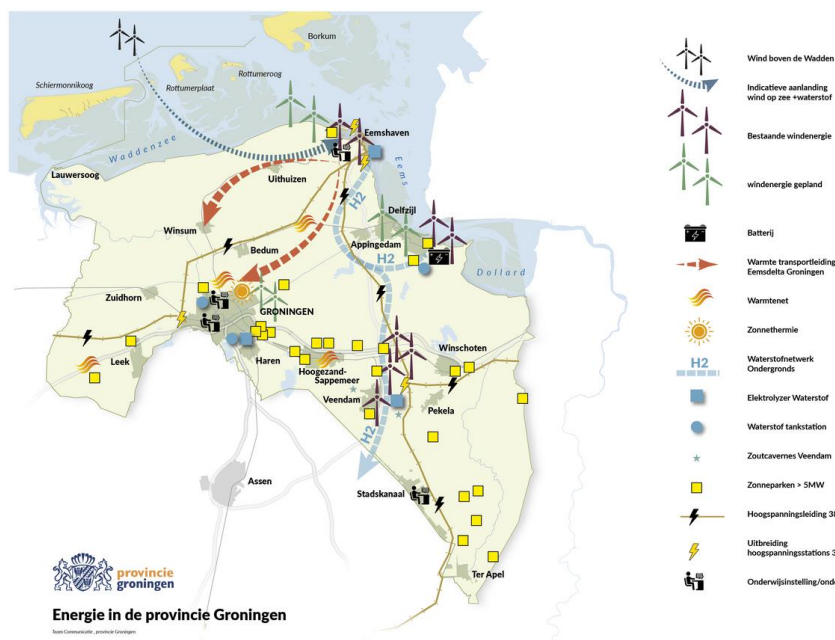

Factsheet | Eigendom: provinciaal warmtebedrijf

Eigendom

- Coöperaties
- Provinciaal warmtebedrijf

Algemeen: wat is het?

Een provinciaal warmtebedrijf kent verschillende vormen van eigendom. Het kan volledig in handen zijn van de provincie, of deels in handen van provincie en gemeenten. De diensten van een provinciaal warmtebedrijf zijn aanvullend op de diensten van energieleveranciers en netwerkbedrijven. Een provinciaal warmtebedrijf kan zich richten op de ontwikkeling van warmtebronnen, het transport van warmte en/of levering van warmte aan huishoudens en bedrijven.

Kenmerken

Gemeenten hebben met de Wet collectieve warmte (Wcw) een cruciale rol in het tot stand komen van warmteleveringsprojecten. Ze wijzen de gebieden aan waar een warmtebedrijf zorgt voor levering van warmte voor verwarming en koeling. De feitelijke uitvoering van de warmtelevering (van bron tot aan de warmtemeter) kan door verschillende partijen worden uitgevoerd, waarbij projecten met meer dan 1.500 aansluitingen publiek eigendom moeten worden. Dit kan een provinciaal warmtebedrijf zijn. Een provinciaal warmtebedrijf is aandeelhouder van provinciale infrastructuur van warmteleidingen en -netten. Dit soort infrastructuur vergt grote investeringen, waarvoor er middelen en expertise moeten zijn binnen dat provinciale warmtebedrijf, om zowel aan te leggen als te exploiteren. Eventueel zijn naast de provincie ook gemeenten, netwerkbeheer en/of bedrijven aandeelhouder van een provinciaal warmtebedrijf.

Toepassing

Warmtenetten: een provinciaal warmtebedrijf zorgt voor de aanleg en het beheer van de warmteleidingen en/of warmtenetten en voor de administratieve en financiële afhandeling van het leveren van warmte.

Warmtebronnen: ook de ontsluiting van restwarmte (zekerheid, contractueel, technisch) kan een dienst zijn van het provinciale warmtebedrijf.

Specifieke punten

Steun van gemeenten noodzakelijk: in het Klimaatakkoord is bepaald dat gemeenten de regie over de warmtetransitie hebben. Deze rol wordt geformaliseerd in de Wet collectieve warmte. Bij het opzetten van een provinciaal warmtebedrijf zal de provincie daarom de steun moeten hebben van gemeenten. Dit kan door de gemeente een warmtekavel aan te laten wijzen aan het Provinciaal Warmtebedrijf en ook in de vorm van mede-aandeelhouderschap.

Daarnaast speelt dat er momenteel grote landelijke, publieke warmtebedrijven worden gevormd met het Rijk en de netbeheerders als aandeelhouder. Warmteleveringsprojecten waarbij de huidige grote, private warmtebedrijven de warmte leveren, zijn met de Wcw niet meer mogelijk. De minister zal bij de behandeling van de Wcw in de Kamer besluiten over de rol van het Rijk in die grote publieke warmtebedrijven.

Stand van zaken in Groningen

Er is momenteel geen provinciaal warmtebedrijf in Groningen.

Een provinciaal warmtebedrijf kan zorgen voor warmtelevering en zo de warmtetransitie ondersteunen. Momenteel hebben Groningse gemeenten, met uitzondering van de gemeente Groningen, vaak niet voldoende kennis, capaciteit of financiële middelen in huis om vorm te geven aan de warmtetransitie. Een provinciaal warmtebedrijf kan hier een oplossing voor bieden.

De industrie en datacenters in de Eemshaven en Delfzijl produceren nu veel restwarmte. De beschikbare restwarmte kan mogelijk in de toekomst toenemen door de restwarmte die vrijkomt bij de productie van waterstof. Het lijkt daarmee aantrekkelijk om een warmtetransportleiding aan te leggen vanaf de Eemshaven en Delfzijl naar de stad Groningen. Het onderzoek naar de haalbaarheid van deze warmtetransportleiding is onderdeel van de verkenning binnen de provincie Groningen naar de oprichting van een provinciaal energiebedrijf.

Betaalbaarheid

Maatschappelijke lage kosten warmtenetten:

Warmtenetten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de warmtevoorziening en zijn vaak maatschappelijk gezien de goedkoopste oplossing om klimaatneutraal te verwarmen ([Berenschot, 2024](#)). Warmtenetten worden daarnaast goedkoper als er meer afnemers zijn. Door een provinciaal warmtenet kan dit schaalvoordeel worden benut.

Publieke investering: een provinciaal warmtebedrijf investeert met publieke middelen in warmtenetten. Dit kan eigen geld of geleend geld zijn. Uit het onderzoek in 2025 ([Provincie Groningen](#)) zal moeten blijken hoe haalbaar dit is.

Betrouwbaarheid

Nadat een provinciaal warmtebedrijf is opgericht met voldoende financiële middelen en expertise, kunnen nieuwe warmteprojecten worden uitgevoerd. Doordat het provinciale warmtebedrijf geen winst oogmerk heeft en de eigenaren publieke partijen zijn, kan met grote betrouwbaarheid warmte worden getransporteerd en/of geleverd.

Bestendigheid

Een provinciaal warmtebedrijf kan ervoor zorgen dat er grote stappen worden gemaakt in de warmtevoorziening. Door een warmtenet met publieke middelen op te zetten, wordt het risico weggenomen dat private partijen niet investeren. Dit kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan het landelijke doel van 500.000 aansluitingen op een warmtenet in 2030 ([Rijksoverheid](#)).

De toegevoegde waarde van een provinciaal warmtebedrijf zal afgewogen moeten worden tegen de inzet van één van de grote landelijke warmtebedrijven en/of vorming van gemeentelijke warmtebedrijven.

Beschikbaarheid

Externe partijen blijven nodig: bij een provinciaal warmtebedrijf zullen gespecialiseerde bedrijven de warmteinfrastructuur aanleggen en onderhouden. Ook kan het nodig zijn om andere experts in te huren, bijvoorbeeld voor de financiering, administratie, etc., als deze kennis niet bij de provincie zit.

Warmtenet: de financiële aantrekkelijkheid van warmtenetten is gebaat bij een zo hoog mogelijk deelnamepercentage. Als warmtenetten niet tijdig worden gerealiseerd, zal het aandeel van warmtepompen toenemen. Daardoor bestaat het risico dat het maatschappelijke voordeel (lagere kosten) van warmtenetten vervalst.

Ruimtegebruik	Overig
De ruimte voor een warmteleiding en distributienet is vooral ondergronds, met op een aantal plaatsen hulpwarmteketels. Deze noodzakelijke ruimte staat los van de eigendomsstructuur. Het ruimtegebruik van alleen een provinciaal warmtebedrijf is heel beperkt: een kantoor, een werkplaats, afhankelijk van de diensten die het warmtebedrijf levert.	N.v.t.

Colofon

Delft, CE Delft, februari 2025

Deze publicatie is geschreven door:

Charley Bakker

Frans Rooijers

Joeri Vendrik

Marieke Nauta

Publicatienummer: 25.240321.003-5

Opdrachtgever: Provincie Groningen

Alle openbare CE-publicaties zijn verkrijgbaar via www.ce.nl

© copyright, CE Delft, Delft

Bronnen

CE Delft

Committed to the Environment

CE Delft draagt met onafhankelijk onderzoek en advies bij aan een duurzame samenleving. Wij zijn toonaangevend op het gebied van energie, transport en grondstoffen. Met onze kennis van techniek, beleid en economie helpen we overheden, NGO's en bedrijven structurele veranderingen te realiseren. Al sinds 1978 werken betrokken en kundige medewerkers bij CE Delft om dit waar te maken.